

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	10694 - Interacció i Convivència a l'Aula
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	C
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	10694 - Interacció i Convivència a l'Aula
Crèdits	0.8 presencials (20 hores) 2.2 no presencials (55 hores) 3 totals (75 hores).
Grup	Grup 10, 1S, Menorca(Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professors	Horari d'atenció alumnat					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Pere Jaume Alzina Seguí pere.alzina@uib.es	19:00h	20:00h	Dijous	04/10/2012	06/06/2013	Despatx de professors Seu UIB Menorca

Titulacions on s'imparteix l'assignatura

Titulació	Caràcter	Curs	Estudis
Màster Universitari de Formació del Professorat	Postgrau		Postgrau
MFPR:Especialitat (Anglès i Alemany)	Postgrau		Postgrau
MFPR:Especialitat (Biologia i Geologia)	Postgrau		Postgrau
MFPR:Especialitat (Filosofia)	Postgrau		Postgrau
MFPR:Especialitat (Física i Química)	Postgrau		Postgrau
MFPR:Especialitat (Geografia i Història)	Postgrau		Postgrau
MFPR:Especialitat (Tecnologia Industrial)	Postgrau		Postgrau
MFPR:Especialitat (Tecnologia i Informàtica)	Postgrau		Postgrau
MFPR:Especialitat (Llengua -Literatura)	Postgrau		Postgrau
MFPR:Especialitat (Matemàtiques)	Postgrau		Postgrau
MFPR:Especialitat (Música)	Postgrau		Postgrau
MFPR:Especialitat (Orientació Educativa)	Postgrau		Postgrau
MFPR:Especialitat (Tecnologia de Serveis)	Postgrau		Postgrau

Contextualització

Nom de l'assignatura: INTERACCIÓ I CONVIVÈNCIA ESCOLAR

Bloc: 1.2 Procesos y contextos educativos

Codi: 10694

Tipus: Presencial

Nivell: Postgrau

Semestre: Primer i Segon

Curs: Primer

Horari: Veure planificació general del curs

Idioma: Català

Nombre de crèdits ECTS: 3

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	10694 - Interacció i Convivència a l'Aula
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	C
Idioma	Català

Hores de treball presencial: 20

Hores de treball autònom: 55

Descriptors: Convivència Escolar, Resolució de Conflictes, Clima Escolar, Disciplina, Mediació i Negociació, Assetjament Escolar, Ciberassetjament.

Requisits

Sense requisits excepte els que s'exigeixen pel Màster de Formació del Professorat en general

Competències

Específiques

1. Dissenyar i desenvolupar espais de aprenentatge que, basant-se en el treball individual i cooperatiu, faciliten l'aprenentatge de la matèria i fomentin l'educació en valors, la igualtat de drets, la ciutadania, el respecte als drets humans i la contribució individual i col·lectiva a la sostenibilitat social i ambiental..
2. Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula i desenvolupar les estratègies adequades per estimular l'esforç, promoure l'aprenentatge autònom, la confiança i iniciativa personals i fomentar un clima positiu de convivència..
3. Analitzar i qüestionar les pròpies concepcions sobre els distints aspectes relacionats amb la professió docent..
4. Participar en la definició del projecte educatiu i en les activitats generals del centre atenent a criteris de millora de la qualitat, atenció a la diversitat, prevenció de problemes d'aprenentatge i de convivència..

Genèriques

1. Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge amb especial atenció a l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que facilitin la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible..
2. Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula, dominar destreses i habilitats socials necessàries per fomentar l'aprenentatge i la convivència a l'aula, i abordar problemes de disciplina i resolució de conflictes..

Continguts

Continguts temàtics

Tema 1. Introducció a la convivència escolar

Legislació en l'àmbit de la convivència escolar dins l'àmbit autonòmic, nacional i internacional

Conceptualització, etiologia i epistemologia de la convivència escolar

El pla de convivència. Elaboració, Implementació i Avaluació.

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	10694 - Interacció i Convivència a l'Aula
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	C
Idioma	Català

- Tema 2. La teoria del conflicte.
Conflicte vs violència
Estratègies preventives de resolució de conflicte.
Els programes de Mediació
- Tema 3. Intervenció en diferents situacions de violència escolar
Indisciplina
Bullying i cyberbullying
Violència en les relacions de parelles joves "Dating Violence"
La dinàmica al si de les bandes llatines
- Tema 4. Els conflictes en el col·lectiu de professionals
L'ètica professional
La cura del professional.
"Moobing" i la "Síndrome del Burnout"

Metodologia docent

L'assignatura s'inicia durant un període del màster on es desenvolupen els continguts formatius teòrics relacionats en les diverses funcions que desenvolupa el professorat en el centre educatiu, com a tutor, membre d'un equip docent, participant de diversos modes de gestió de centre, etc.

A través de 'Campus Extens-UIB Virtual' mitjançant la plataforma de teleeducació Moodle, es posa a disposició de l'alumnat els continguts de les assignatures i es treballa a través de tasques individuals i un taller grupal.

La metodologia formativa és variada: explicacions teòriques, lectures, visionatges de vídeos, rol playing, etc. Les activitats pràctiques individuals i de grup es desenvolupen també en el 50% de les classes presencials. La docència es fa en gran grup o grup mitjà, treballant en activitats teòriques i pràctiques

Així mateix, es realitza un treball pràctic en petit grup (4 o 5 alumnes) relacionant amb els continguts del curs, aquest treball es dedica a conèixer i analitzar un Pla de Convivència.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Classes teòriques	Explicació dels continguts teòrics	Grup gran (G)	Es dedicaran la primera part de les classes en gran grup per desenvolupar continguts teòrics
Classes pràctiques	Classes pràctiques	Grup gran (G)	Es treballaran els continguts a través de pràctiques dins l'aula

Activitats de treball no presencial

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	10694 - Interacció i Convivència a l'Aula
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	C
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom individual test	Prova d'avaluació tipus	Examen final tipus test
Estudi i treball autònom individual	Tasques individuals	Realització d'una recerca sobre avaluació i d'una ressenya d'una plana web.
Estudi i treball autònom en grup	Treball en grup	Es tracta d'un taller virtual en grup a través de la plataforma MOODLE

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut de l'alumnat i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Estimació del volum de treball

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Activitats de treball presencial		20	0.8	26.67
Classes teòriques	Explicació dels continguts teòrics	7	0.28	9.33
Classes pràctiques	Classes pràctiques	13	0.52	17.33
Activitats de treball no presencial		55	2.2	73.33
Estudi i treball autònom individual	Prova d'avaluació tipus test	15	0.6	20
Estudi i treball autònom individual	Tasques individuals	20	0.8	26.67
Estudi i treball autònom en grup	Treball en grup	20	0.8	26.67
Total		75	3	100

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Prova d'avaluació tipus test

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Proves objectives (No recuperable)
Descripció	Examen final tipus test
Críteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	30% per l'itinerari A

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	10694 - Interacció i Convivència a l'Aula
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	C
Idioma	Català

Tasques individuals

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Altres procediments (No recuperable)
Descripció	Realització d'una recerca sobre avaluació i d'una ressenya d'una plana web.
Criteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	30% per l'itinerari A

Treball en grup

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (No recuperable)
Descripció	Es tracta d'un taller virtual en grup a través de la plataforma MOODLE
Criteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	40% per l'itinerari A

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

- Boqué, Carme M. (2005) Temps de mediació: taller de formació de mediadors i mediadores en l'àmbit educatiu. Editorial CEAC Barcelona.
- Decret 112/2006, de 29 de setembre, de qualitat de la convivència en els centres docents sostinguts amb fons públics de la comunitat autònoma de les Illes Balears. <http://www.caib.es/sacmicrofront/archivopub.do?ctrl=MCRST151ZI31025&id=31025> [29.06.10]
- DIAZ AGUADO, M.J. Convivencia escolar y prevención de la violencia. Ministerio de Educación y Ciencia http://www.ite.educacion.es/w3/recursos2/convivencia_escolar/index.html [29.06.10]

Bibliografia complementària

- BEANE, Allan L. (2006) Bullying. Aulas libres de acoso. Editorial Graó. Barcelona.
- DEFENSOR DEL PUEBLO (2007); Violencia escolar: el maltrato entre iguales en la Educación Secundaria Obligatoria 1999-2006 (2007) <http://www.defensordelpueblo.es/index.asp?destino=informes2.asp> [20.09.09]
- ESTEVE, J.M. (1998): El malestar docente. Madrid. Ediciones Paidós Ibérica.
- FERNÁNDEZ, I, VILLAOSLADA, E y FUNES, S (2002): Conflicto en el centro escolar. El modelo del alumno ayudante como estrategia de intervención educativa. Madrid: La Catarata
- FUNES, I (2000): Los conflictos según el profesorado. ¿Qué son y cómo resolverlos? En Fernández, I. Guía para la convivencia en el aula. Madrid. Escuela Española
- GAZQUEZ LINARES, J.J. etc. (2007) Situación actual y características de la violencia escolar. Almería: Grupo Editorial Universitario.
- GRUPO PENTACIDAD S.L. Educando en competencias y valores para la vida, [URL] Bilbaou consulta 6 agost 2008] disponible a: <http://www.pentacidad.com/>
- HERNÁNDEZ FRUTOS, T. y CASARES, E (2002); Aportaciones teórico-prácticas para el conocimiento de actitudes violentas en el ámbito escolar. Navarra. Instituto de la Mujer de Navarra.
- Institut per a la Convivència i l'èxit escolar. Govern Balear <http://www.caib.es/sacmicrofront/contenido.do?jsessionid=C6B215D7CEE0B6ECF6004F9287E2C14A?idsite=151&cont=3523&lang=ca&camp=yes>
- La Ley Orgánica 2/2006 de 3 de mayo de Educación <http://www.mec.es/educa/sistema-educativo/files/CalendarioLOE.pdf>

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	10694 - Interacció i Convivència a l'Aula
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	C
Idioma	Català

- LINARES, J.J. y otros (2007) Mejora de la convivencia y programas encaminados a la prevención del acoso escolar.. Grupo Editorial Universitario. Almeria.
- GAZQUEZ LINARES, J.J. y otros (2007) Situación actual y características de la violencia escolar. Grupo Editorial Universitario. Almeria.
- MELERO MARTÍN, J. (1993); Conflictividad y Violencia en los centros escolares. Madrid. Siglo XXI
- MONJAS, M.I. (Dir.) (2007) Cómo promover la convivencia. Programa de Asertividad y Habilidades sociales (PAHS).Madrid: Editorial
- OBSERVATORI PER A LA CONVIVÈNCIA ESCOLAR (2006): Congreso convivencia y escuela, 28, 29 y 30 de septiembre de 2006 en Palma de Mallorca. Conselleria d'Educació i Cultura. Govern de les Illes Balears.
- OLWEUS, D (1978); Aggression in the schools: Bullies and whipping boys. Washington D.C. Hemisphere
- OÑEDERRA, J. A. et al. El maltrato entre iguales, Bullying en Euskadi. Educación Secundaria. Vitoria-Gasteiz: Gobierno Vasco. Departamento de Educación, Universidades e Investigación. ISEIIVEI. <http://www.isei-ivei.net> [Enero 2005] .
- ORTEGA, R (1998); La convivencia escolar: qué es y cómo educarla. Sevilla. Consejería de Educación y Ciencia. Junta de Andalucía.
- ORTEGA Ruiz, R. (1999) La convivencia escolar. Que es y como abordarla. Junta de Andalucia, Consejería de Educación y Ciencia [URL] Averroes, Red Telemática de la Junta de Andalucía[consulta 6 agost 2008] disponible a: <http://www.juntadeandalucia.es/averroes/publicaciones/convivencia.php3>
- PROYECTO ATLÁNTIDA. Educación y cultura democrática[URL]. ADEME. [consulta 6 agost 2008] disponible a <http://www.proyecto-atlantida.org/>
- ORTEGA, R. (2007). 'La convivencia: Un regalo de la cultura a la escuela', Revista de Educación de Castilla la Mancha, 4 pp. 50-54
- ORTEGA, R, y DEL REY, R. (2002): Los problemas de la convivencia: desmotivación, conflictividad y violencia escolar. En Estrategias educativas para la prevención de la violencia. Mediación y diálogo. Madrid: Cruz Roja Juventud.
- SMITH, P.K. (2003): Violence in schools: The response in Europe. London & New York: Routledge Falmer.
- SOLETO MUÑOZ, H. y OTERO PARGA, M. (2007): Mediación y solución de conflictos : habilidades para una necesidad emergente. Madrid: Tecnos. TORREGO Y OTROS (2000): Mediación de conflictos en instituciones educativas. Madrid:Narcea
- TORREGO, J.C. y MORENO, J.M. (2001); un modelo estratégico para la actuación global sobre conflictos de convivencia en centros educativos: 'Proyecto Atlantida'. En CCOO La convivencia y la disciplina en los centros escolares. Proyecto de Innovación Atlántida. 'Educación y cultura democrática'. Madrid. Federación de Enseñanza de Comisiones Obreras, pp.13-28
- TORREGO, J.C. (coord.) (2006). Modelo Integrado de Convivencia. Barcelona. Graó.
- VINYAMATA, E. (coord.) (2003). Aprender del conflicto. Conflictología y educación. Barcelona: Graó.
- VIÑAS, J. (2004): Conflictos en los centros educativos. Cultura organizativa y mediación para la convivencia. Barcelona: Graó

ORGANITZACIONS

- ACORD.SC: Acord Servei de Mediació o Gestió de Conflictes. <http://www.acordsc.com/>
- ACSUR-LAS SEGOVIAS. MADRID acsur@acsur.org. <http://www.acsur.org>
- AIPAZ: Asociación Española de Investigación para la Paz (Universidad de Granada) www.aipaz.org/
- AMNISTIA INTERNACIONAL CATALUNYA. BARCELONA. www.amnistiacatalunya.org/
- Antibullying network: <http://antibullying.net>
- ARYME <http://www.aryme.com>
- CENTRO REINA SOFÍA PARA EL Estudio de la Violencia <http://www.centroreinasofia.es/>
- CIP Centro de Investigación para la Paz. Fundación Hogar del Empleado. <http://www.cip.fuhem.es>
- E Dualter: <http://www.pangea.org/edualter>
- EDUCAGUÍA Portal de recursos educativos: <http://educaguia.com>
- EDUSONET: <http://www.eduso.net>

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	10694 - Interacció i Convivència a l'Aula
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	C
Idioma	Català

- EICAME Equipo Interdisciplinario Capacitador en Mediación Educativa-ElCame. <http://www.mediacioneducativa.com.ar>
- GERNIKA GOGORATUZ: Centro de Investigación para la paz <http://www.gernikagogoratuz.org>
- INECSE: Instituto Nacional de Evaluación y calidad del sistema educativo. <http://www.ince.mec.es>
- Instituto Nacional de Calidad Educativa y Evaluación (INCE) www.institutodeevaluacion.mec.es/
- Intervención social: <http://www.intervencionsocial.com>
- NCRRE National Centre for Conflict Resolution Education. <http://www.nccre.org>
- Pacific center for violence Prevention: www.pcvp.org/
- PSICONET: <http://www.psiconet.com>
- School Mediation Associates Watertorn: <http://www.schoolmediation.com>
- XTEC: <http://www.xtec.es>
- UNESCO: <http://www.education.unesco.org>
- USAL: <http://psicologia.usal.es/>

Altres recursos
